HELSE VEST

FORBETRINGSUTDANNING HELSE VEST
Handbok kull 1
2017/2018

PASIENTTRYGGLEIK
Mitt ansvar!

Velkommen til forbetringsutdanninga til Program for pasienttryggleik i Helse Vest

Formålet med utdanninga er å sette deg i stand til å sette i verk, leie og gjennomføre kliniske forbetringsprosjekt, som gir varig betring av tenestene, til det beste for pasientar, pårørande og medarbeidarar.

Det er eit aukande behov i helsetenesta for å gjennomføre endringar som fører til varige og kontinuerlege forbetringar. Kontinuerleg forbetring handlar om å kombinere kunnskap om forbetring av diagnostikk og behandling (profesjonell kunnskap) med kunnskap om forbetring av prosessar og system (forbetringskunnskap). God pasientbehandling er som regel eit resultat av tradisjonell forbetring, basert på fagleg grunnlag, erfaringskunnskap og verdiane som pregar kulturen til profesjonane (profesjonell kunnskap). Forbetringskunnskap er eit supplement som kan bidra til å forstå og analysere system, samhandling og prosessar. Systemkunnskap gjer det enklare å innarbeide kunnskapsbasert praksis, forstå variasjon og forbetre heile pasientforløpet.

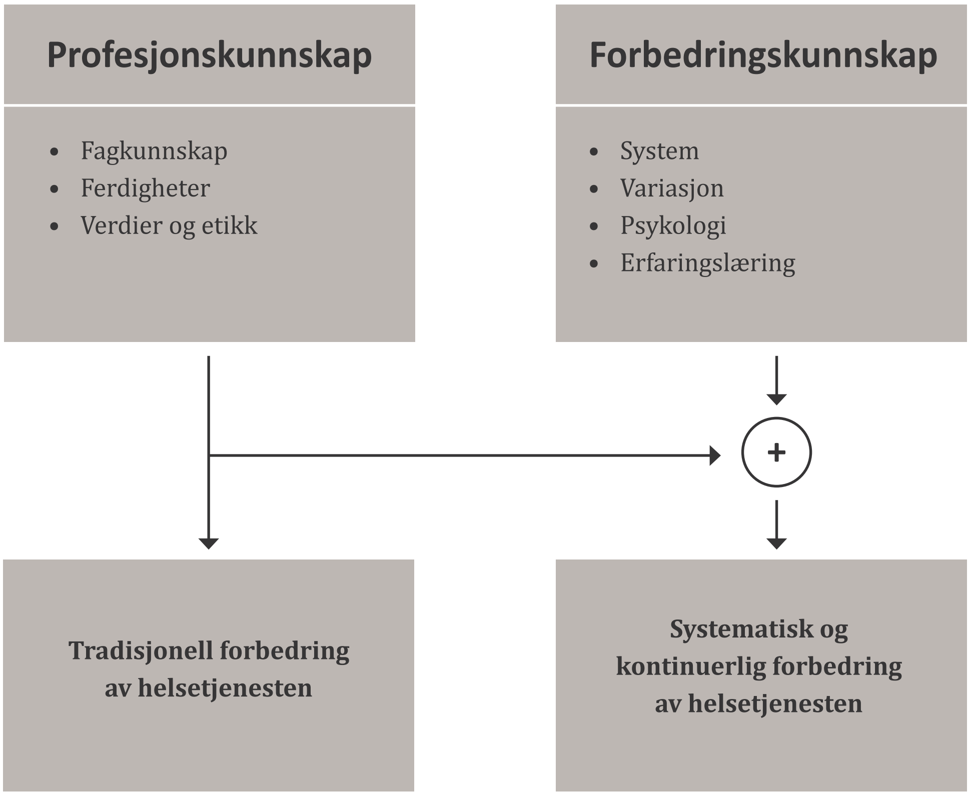

Batiden og Stolz (1993)

Program for pasienttryggleik i Helse Vest tilbyr opplæring i forbetringskunnskap med fokus på The Model for Improvement (forbetringsmodellen) og statistisk prosesskontroll (SPC). I begge desse metodane handlar det om å implementere beste praksis og bruke hyppige målingar for å følgje med på forbetringar av både prosessar og resultat.

Utdanninga er inspirert av Improvement Advisor-utdanninga til Institute for Healthcare Improvement (IHI) og nordisk forbetringsagentutdanning i regi av Dansk selskab for patientsikkerhed og pasienttryggleiksprogrammet «I trygge hender» (Helsedirektoratet).

Læringsmål

Formålet med utdanninga er å gjere deltakarane i stand til å setje i verk og leie forbetringsarbeid som kan føre til varige endringar i helsetenesta. I tillegg er det eit mål at deltakarane etter utdanninga skal bidra med kompetansen sin i det lokale forbetringsarbeidet og ta del i forbetringsmetodikkopplæringa i føretaket sitt.

Etter utdanninga skal deltakerane kunne
- leie forbetringsarbeid
- setje konkrete, talfesta og tidfesta mål for forbetringsarbeidet
- bruke spesifikke metodar for å teste nye arbeidsprosessar og rutinar
- bruke ulike metodar for å spreie forbetringar og halde fast på oppnådde resultat
- bruke målingar jamleg for å sjå om ei endring er ei forbetring
- føre forbetringskompetansen vidare til kollegaer i helsetenesta

Målgruppe

Utdanninga er retta mot klinisk helsepersonell og kvalitets- og pasienttryggleiksfolk som i dag arbeider med og leier forbetringsarbeid i klinisk praksis, og som ønskjer å få kompetanse i forbetringsmetodikken.

Om forbetringsutdanninga

Utdanninga er bygd opp rundt Demings System of Profound Knowledge, Model for Improvement frå Improvement Advisor Professional Development-programmet, statistisk prosesskontroll (SPC) og diverse kreative metodar innanfor forbetringsarbeid. Utdanninga er praktisk orientert. Alle som deltek, må derfor ha eit klinisk forbetrings-arbeid som dei skal jobbe med i perioden.

Utdanninga vekslar mellom undervisning og rettleiing på samlingar og konkret forbetringsarbeid i den kliniske praksisen til deltakarane. Deltakarane får tilbod om rettleiing og undervisning mellom seminara gjennom videokonferansar. Læringsprinsippet for utdanninga er «all teach, all learn», noko som inneber at alle deltek aktivt i øvingar og diskusjonar, og at alle deler kunnskap og erfaringar frå sitt eige forbetringsarbeid med dei andre deltakarane under utdanninga. Det er høge krav til deltakaraktivitet sidan ein jobbar med eit eige forbetringsarbeid som case under utdanninga.

Varigheit og form
- Deltakarane skal gjennomføre eit forbetringsarbeid i sin eigen organisasjon i løpet av dei om lag ti månadene utdanninga varer.
- Det er seks dagar med undervisning fordelt på tre samlingar.
- Det er fire video-/telefonseminar.
- Undervisningsforma varierer mellom teori, case-basert undervisning med utgangspunkt i forbetringsarbeidet til deltakarane, praktiske øvingar, bruk av statistisk prosesskontroll (SPC), kommunikasjonsøvingar og deltakarpresentasjonar.
- Undervisarane er nordiske og internasjonale ekspertar som har erfaring med å gjennomføre forbetringsarbeid.
- All litteratur er inkludert i utdanninga og blir delt ut på den første samlinga.

Litteratur
- Jacob Anhøj (2015). Kompendium i kvalitetsudvikling – Rammer og redskaber. Munksgaard
- Langley et al. (2009).The Improvement Guide
- Sarah W. Frasier (2007). Fremskynde spredning af god praksis – en arbeidsbog
- Region Midtjylland, Eva Tersbøl & Betina Ringby. Tænk anderledes (oversat og bearbejdet version af NHS Institute for Innovation and Improvement: Thinking differently)

Leiarforankring

Deltaking i utdanninga er ei strategisk satsing for organisasjonen til deltakaren. Det er ein føresetnad at den nærmaste leiaren legg til rette for at deltakaren kan vere med på samlingar og telefonmøte, og frigir tid for deltakaren til å arbeide med forbetringane før og mellom samlingane. Det er òg ein føresetnad at forbetringsarbeidet er forankra hos den nærmaste leiaren, og at den nærmaste leiaren spør etter resultat og fjernar hindringar for arbeidet.

Milestolpar i utdanninga

Samlingane er tilpassa den utviklinga forbetringsarbeidet er forventa å gå igjennom:

Aktivitet	1 — 23.–24. august 2017 **Samling 1** **Sola Strand hotel** 2 2	8.–9. november 2017 **Samling 2** **Scandic Flesland Airport** 3 3 3	14.–15. mars 2018 **Samling 3** **Clarion Hotel Air, Stavanger** 4 4
Leseliste før samling	How to improve http://www.ihi.org/resources/Pages/HowtoImprove/default.aspx Introduction http://www.ihi.org/resources/Pages/HowtoImprove/ScienceofImprovementHowtoImprove.aspx Forming the team http://www.ihi.org/resources/Pages/HowtoImprove/ScienceofImprovementFormingtheTeam.aspx Setting aims http://www.ihi.org/resources/Pages/HowtoImprove/ScienceofImprovementSettingAims.aspx Establishing measures http://www.ihi.org/resources/Pages/HowtoImprove/ScienceofImprovementSettingAims.aspx Selecting changes http://www.ihi.org/resources/Pages/HowtoImprove/ScienceofImprovementSelectingChanges.aspx Testing changes http://www.ihi.org/resources/Pages/HowtoImprove/ScienceofImprovementTestingChanges.aspx	The Improvement Guide, kapittel (2, 4, 5,) 6 og 7 Kompendium i kvalitetsudvikling	The Improvement Guide, kapittel 8 og 9 How to improve: http://www.ihi.org/resources/Pages/HowtoImprove/ScienceofImprovementSpreadingChanges.aspx Fremskynde spredning af god praksis
Milestolpar	**Til den første samlinga er det forventa** • at deltakaren har identifisert • eit problem og eit eigna forbetringsarbeid • at deltakaren har svart på dei tre spørsmåla i forbetringsmodellen • at deltakaren har støtte frå leiaren sin og kan setje av tid til å delta på aktivitetane i utdanninga og arbeide med endringane mellom samlingane	**Til den andre samlinga er det forventa** • at deltakaren har utarbeidd drivardiagram og handlingsplan • at deltakaren har gjennomført 10–20 PDSA-testar • at deltakaren har utvikla indikatorar, begynt å samle inn data og regelmessig ser på resultata • at det er etablert dialog mellom dei tilsette om målingane og kva ein kan gjere betre	**Til den tredje samlinga er det forventa** • at det kvar veke er dialog mellom dei tilsette om målingane og kva ein kan gjere betre • at det har skjedd forbetringar • at forbetringsarbeidet er presentert i ein poster. Denne skal presenterast på tredje samling

TELEFONMØTER:

1. Krav til forbetringsarbeidet og forventingsavklaringar
2. Flytskjema og drivardiagram
3. Innsamling, analyse og bruk av målingar
4. Kontinuerleg forbetring

INNLEVERINGAR:

2. Sende inn drivardiagram, flytskjema og døme på gjennomført PDSA og handlingsplan.
3. Sende inn ei indikatorbeskriving, eit døme på gjennomført PDSA, eit seriediagram
3. Sende inn poster for eige forbetringsarbeid.
4. Statusrapport

Rettleiaren tek utgangspunkt i desse innleveringane for vidare rettleiing i forbetringsarbeidet.

Tidsplan

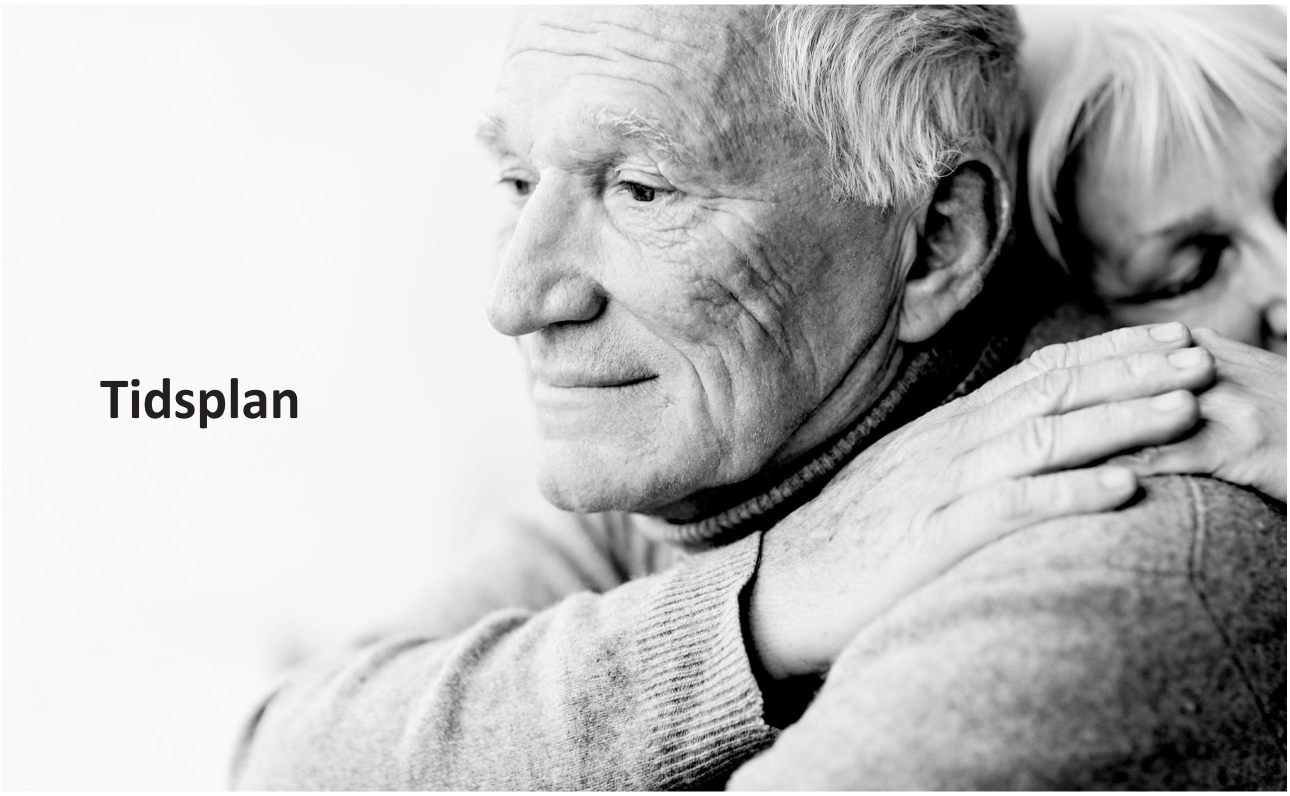

Aktivitet	**Dato**	**Førebuingar/pensum/oppgåve**
Telefonmøte	**13.6.17, kl. 14–15**	Presentasjonsrunde med tittel på forbetringsarbeidet. Forsikre seg om at ein har støtte frå leiaren, og at ein kan setje av tid til å delta på aktivitetane i utdanninga.
1. samling	**23.–24.8.17**	Samling over to dagar i Stavanger/Sola.
Frist for innlevering	**20.9.17**	Sende inn drivardiagram, flytskjema og døme på gjennomført PDSA og handlingsplan.
Telefonmøte	**25.9.17**	
2. samling	**8.–9.11.17**	Samling over to dagar i Bergen/Flesland.
Frist for innlevering	**6.12.17**	Sende inn ei indikatorbeskriving, eit døme på gjennomført PDSA, eit seriediagram.
Telefonmøte	**11.12.17**	
Frist for innlevering	**7.03.18**	Sende inn Poster for eige forbetringsarbeid.
3. samling	**14.–15.3.18**	Samling over to dagar i Stavanger/Sola. Presentasjon av eige forbetringsarbeid (Poster).
Innlevering	**17.4.18**	Statusrapport.
Telefonmøte	**23.4.18**	
Avslutning	**15.6.18**	

Program for samlingane

Samling 1

23.8.17 Sola Strand Hotel	24.8.17 Sola Strand Hotel
Kl. 9.30–10.30 Velkommen Om forbetringsutdanninga Presentasjon (lage våpenskjold)	**Kl. 8.00–8.15** Oppsamling frå i går og presentasjon av dagens program
Kl. 10.30–12.00 System of Profound Knowledge (SOPK) v/Amar Shah	**Kl. 8.15–9.15** Kvifor skal vi prøve ut, og kvifor skal vi måle? v/Karin Jensvold
Kl. 12.00–12.45 Lunsj	**9.15–10.00** Øving med PDSA-sirklar v/Elisabeth Huseby
12.45–13.45 System of Profound Knowledge (SOPK) v/Amar Shah	**Kl. 10.00–10.30** Kaffi
Kl. 13.45–14.00 Kaffipause	**Kl. 10.30–12.15** Drivardiagram (teori) v/Synnøve Serigstad Strukturert idémyldring v/Karin Jensvold Lage drivardiagram – øving
Kl. 14.00–16.00 Forbetringsmodellen Understanding and Applying the PDSA-model v/Amar Shah	**Kl. 12.15–13.00** Lunsj
Kl. 16.00–16.15 Kaffipause	**Kl. 13.00–14.30** Prosessforbetring (flytdiagram) v/Jan Sivert Bjerkås
Kl. 16.15–17.00 Erfaringsdeling: døme på eit gjennomført forbetringsarbeid	**Kl. 14.30 – 14.45** Kaffi
Kl. 17.00–19.00 Ein tur på Solastranden eller høve til rettleiing	**15.00–15.45** Avslutning sett gjennom linsa System of Profound Knowledge v/Synnøve Serigstad Kva skal eg gjere før neste tysdag?
Kl. 19.00 Middag på hotellet	

Samling 2

8.11.17 Scandic Flesland Airport	9.11.17 Scandic Flesland Airport
Kl. 9.30–10.00 Velkommen til samling 2 Repetisjon av SOPK og forbetringsmodellen	**Kl. 8.00–8.15** Oppsamling frå i går og presentasjon av dagens program
Kl. 10.00–12.00 Design av måleplan, inkludert indikatorar, datatypar, datainnsamling, serie- og kontrolldiagram v/Jacob Anhøj	**Kl. 8.15–9.15** På seg sjølv kjenner ein *ikkje* andre best. Forbetringsarbeid utan pasientar? v/Linn Bæra, leiar av regionalt brukarutval i Helse Vest RHF
Kl. 12.00–12.45 **Lunsj**	**Kl. 9.15–9.30** Kaffi
Kl. 12.45–14.45 Framhald av design av måleplan, inkludert indikatorar, datatypar, datainnsamling, serie- og kontrolldiagram v/Jacob Anhøj	**Kl. 9.30–10.30** Å jobbe saman i forbetringsarbeid – roller, typar, personlegdom v/Elisabeth Huseby
14.45–15.00 Pause	**Kl. 10.30–11.30** Grupper: Framlegg av eigne prosjekt og rettleiing
Kl. 15.00–15.30 Døme på eit forbetringsarbeid v/Mona Oppedal	**Kl. 11.30–12.15** Lunsj
15.30–17.00 Heistale v/Kulturkompaniet	**Kl. 12.15–14.15** Tenk annleis. Kreativitet! v/Synnøve Serigstad
Kl. 17.00–19.00 Pause og høve til rettleiing	**Kl. 14.15–14.30** Kaffi
Kl. 19.00–21.00 Middag på hotellet	**Kl. 14.30–15.30** Postermal Oppgåver til neste videokonferanse Oppsummering

Samling 3

14.3.18 Clarion Hotel Air, Stavanger	15.3.18 Clarion Hotel Air, Stavanger
Kl. 9.30–10.30: Kaffi. Heng opp poster. Postervandring	**Kl. 8.00–8.30** Oppsummering av læringspoeng og dagens program
Kl. 10.30–10.45 Velkomst og presentation av program for samlingen og første dag	**Kl. 8.30–11.30** Kommunikasjon og samarbeid for endring v/Kulturkompaniet
Kl. 10.45–11.45 Alle vil ha endring, men ingen vil endres. Hvordan håndtere motstand? v/Nick Sevdalis	**Kl. 11.30–12.15** Lunsj
Kl. 11.45–12.00 Kaffi	**Kl. 12.15–13.15** Forbetringstavler v/Siri Lerstølen Olsen
12.00–13.00 Nick Sevdalis fortset	**Kl. 13.15–13.40** Kaffi
Kl. 13.00–13.45 Lunsj	**Kl. 13.40–14.00** Publisering av forbedringsarbeid, Squire guidelines
13.45–14.45 Nick Sevdalis fortset	**Kl. 14.00–14.45** Vegen vidare v/Elisabeth Huseby
Kl. 14.45–15.15 Kaffi med postervandring	**Kl. 14.15–15.00** Avslutning
Kl. 15.15–16.00 Døme på forbetringsarbeid v/ Soffien Amji	
Kl. 16.00–16.15 Pause	
Kl. 16.15–18.00 Rettleiing i grupper	
Kl. 19.00 Middag med kåring av beste poster	

Deltakarar kull 1

Fornamn	Etternamn	HF	Forbedringsarbeid
Mari	Hobberstad	Stavanger	Betre oppfølging og behandling av kroniske sår
Birgitte Natalie	Idsøe	Stavanger	Førebygging av rusproblem hos unge under 18 år
Raymond	Madsen	Stavanger	Gruppe for pårørande av nysjuke ved psykiatrisk sengepost, Stavanger Universitetssjukehus (SUS)
Nina	Christiansen	Stavanger	Trening som del av hemodialysebehandling. Eit tiltak for å auke livskvalitet og stimulere til fysisk aktivitet
Hanne	Juul	Stavanger	Forebygging og behandling av underernæring på sengepost rehabiliteringsavdelingen Lassa
Lars Kåre	Kleppe	Stavanger	Smittevernvisitt som del av antibiotikastyringsprogram
Silvia	Mæland	Stavanger	Mindre bruk av mekanisk tvang
May Helen	Brakestad	Stavanger	Brukarinvolvering i val av arbeidsmåte i møte med pasientar i barne- og ungdomspsykiatrien
Elisabeth	Blix Rasmussen	Fonna	Trygg overflytting frå intensivavdelinga til moderposten
Bogdan	Bercea	Fonna	Nyresteinsregisteret
Astrid	Botnen Aakre	Fonna	Forbetring i bruk av sjekklister og auka svarprosent på brukarundersøking ved FDPS Post F
Ester Marie	Espeset	Fonna	Pakkeforløp autisme
Marianne	Fjæreide	Bergen	Prosjekt X (LAR)
Lene	Alfstad Haugen	Bergen	Samvalsverktøy ved førebuing til fødsel
Lisbeth	Rustad	Bergen	Kva ville du gjort annleis? Læring av eiga og andre si erfaring
Heidi Synnøve	Brevik	Bergen	Forbetra akuttforløp for geriatriske pasientar – prosjekt i oppstartsfasen
Christina	Aasen Andersen	Bergen	Tverfagleg behandlingsplan, Kronstad DPS
Ine	Skåtøy	Bergen	Forbetra akuttforløp, geriatriske pasientar
Vegard	Ims	Bergen	Akuttforløp for pasientar med overdose
Krister Andre	Breivik	Bergen	Førebyggje og forbetre behandling av respiratoriske komplikasjonar etter thoraxkirurgi
Sara Kathrine	Mortensen	Bergen	Reduksjon av medisinfeil utførte av anestesisjukepleiar
Tonje	Wåle Flørenes	Bergen	Oppstart av skulderforløp
Christina	Stæger-Breisnes	Førde	«Integrering av erfaringskompetanse i det tverrprofesjonelle teamet» Tilbod til menneske med langvarige ikkje-maligne smerter
Anne Marte	Sølsnes	Førde	Standardisert funksjonsvurdering ved utskriving frå sjukehus
Åse Ingeborg	Skare	Førde	Implementering av smittevisitt i somatisk klinikk
Hilde	Skjerve	Fagsenter for kvalitets-register	
Astrid	Stave	HDS	Skulderprosjektet
Frank Oddvar	Tollånes	HDS	Systematisk og tilpassa evaluering av smerter og delir for å betre kvaliteten i behandlinga av eldre pasientar med lårhalsbrot
Yngve	Kiserud	HDS	Kartlegging av høve til sjølvmedisinering på Haraldsplass

HELSE VEST

Helse Vest
Postboks 303 Forus
4066 Stavanger
Telefon: 51 96 38 00
www.helse-vest.no